

eveniat, eo quod ad debitam magnitudinem jam fetus perductus sit, aliquando vero non naturaliter, eo quod mater vel ob morbos, vel ob aliam quamcumque causam sanguine depauperata sit, aut illum fetus subministrare prohibeatur; proculdubio, quod tunc naturaliter evenire dicendum, cum fetus & absolutus, & vegetus, & vividus in lucem progreditur, si vero contra eveniat, à Natura non fuisse talem defectum, asserendum. at septimestris fetus & inabsolutus, & debilis, & minime vividus nascitur, cum ut plurimum intereat ex iis, quæ ex Hipp. & Arist. adduxi, ergo in septimestri partu defectum hunc nutrimenti non naturaliter evenisse, & consequenter illum non à Natura, sed à vi, ab accidenti, à morbo in lucem mitti, concludendum.

20 Tertio, una eademque femina, quæ multos pariat, omnes pene nonimestres aut decimestres parit, raro autem unum aut alterum septimestrem.

21 cum vero partus, ut dixi, ex alimenti defectu fiat, nulla assignari potest ratio, cur hic defectus tam celeriter nunc evenierit, ut in septimo successerit, alias autem ad nonum aut decimum usque retardaverit. quod enim in hac ipsa femina defectus iste adeo præcox à Natura non fuerit, patet, quia ut plurimum per duos aut tres menses supra quam nunc evenit, retardavit aliàs, si ergo à Natura non est, à morbo est, nam oporteret, si à Natura fuisset, ut semper tam celeriter in una eademque muliere evenisset, & si semel septimestrem ea de causa generavit, semper, aut saltem ut plurimum debuisset septimestres generare; at cum ut plurimum nonimestres & decimestres pepererit, manifestum inde fit, defectum illum alimenti tam celeriter evenientem, ab accidenti fuisse, & consequenter à morbo.

23 Quarto, celeritas nascendi non solum monstrat fetum calidiorem, sed etiam fortiolem, & perfectiorem, ut probat *Augen. lib. 1. de part. hum.* non enim aliam ob causam mas celerius ut plurimum nascitur quam femina, nisi quia mas & calidior, & fortior, & perfectior est femina, ut alias dixi; si ergo naturalis est terminus nascendi in homine septimus mensis, ut nonus & decimus sunt, proculdubio quod quilibet septimestris tanto erit quilibet nonimestri aut decimestri fortior, & calidior, & perfectior, quanto præ aliis ortum acceleravit, septimestres ergo inter homines deberent esse Hercules alteri, aut Achilles; sed an hoc ita sit, credo, quod quilibet homo videat; ego certe nullum ea temeritate donari puto, qui contra quotidianam experientiam tale quid affirmare audeat. nam & ipsi contrariæ sententiæ assertores, & acerrimi defensores id non audent firmare, sed potius contrarium, inter quos *Augen. lib. 2. de par. hum. cap. 4.* hoc ipsum concedit, ejusque rationem investigare conatur, nimirum cur sit, quod, septimestri naturaliter nascente, de raro tamen vivat, concluditque, non ob aliud id evenire, nisi quia & imbecillior sit, neque decentur corpulentia dotatus, neque integre formatus, cum tamen potius ex his arguere debuisset, eum non esse naturaliter natum, sed prævenisse tempus perfectæ generationis, & ante Naturæ intentionem ab accidenti in lucem fuisse expulsum.

Sunt præterea, qui septenario numero adeo addidit sunt, ut ex ejus solummodo vi, ac energia fetum septimestrem vivere ariolentur. Sed posthabet

ta pro nunc hac numerorum activitate, & illa iis, qui eam admittunt ad libitum concessa, tamen ex ipsorum decretis sic differamus. Conceptiones, abortiones, & partiones eodem tempore judicantur, quo & morbi, & sanitates, & mortes cunctis mortalibus contingunt. *Hipp. in lib. de sept. part. lib. 1. prænotion. tex. 1. in f.* unde est, quod ipse motus partus comparatur motui critico. *Gemil. 26 in lib. quaest. & tract. Medic. quaest. 40.* constat autem, quod in morbis ad perfecte judicandum ita ut naturam sponte operari contingat, non satis est ipsa solum dies critica, sed requiritur, ut humores concocti, & ad naturalem æquabilitatem sint redacti, omni morbifica causa seorsim relegata, ut contra illam insurgens Natura possit pro arbitrio illam ab ægro corpore expellere, & ipsum ad sanitatem, quam intendebat, reducere, Ita *Lallem. ubi supra cap. 20* absque hac ergo humorum concoctione eventientes crises prorius imperfectæ, minus tutæ, & malæ omnino sunt, ita testante *Hipp. 2. epidem. sect. 1. & 2. Propher. &* docet abunde *Gal. in lib. de crisisibus, præsertim vero lib. 3. cap. 3. & 29 seq. class. 4. & alibi sæpe.* quinimo humorum ipsa concoctio præcipue crifim efficit, ut firmat doctissimus *Fracastorius in lib. de dieb. vitæ. cap. 6.* At in partu quid illud est, quod humorum concoctioni respondeat, nisi ipsius fetus perfecta & absoluta constitutio, & conformatio, quæ non solum ad esse, sed ad bene esse sit necessaria? sicuti & in morbis non sanitas solum à crisi perfecta & bona habetur, sed sanitas tuta, & undequaque salva.

22 quemadmodum perfecta humorum concoctio se habet ad absolutam fetus perfectionem, sic & semiconcoctio, vel concoctionis initium se habet ad non absolutam, aut solummodo initiatam fetus perfectionem; & quemadmodum non bene, nec perfecte movet natura, sed diminute & male, cum humores adhuc semiconcocti existunt. *Hipp. 2. Epid. ubi supra.* licet in die critica moveat; sed magis perfecte ac plene, melius ac tutius concoctis existentibus humoribus, licet in alia die, quam in critica moveat, vel saltem non in die primæ notæ, sic & non alias in fetu etiam in septimo moveat, tamen, quia necesse est, neque omnimoda, & à Natura requisita fortitudine dotatur fetus, non perfecte sed diminute, hoc est, non cum debita securitate movet, sed melius ac tutius in nono vel decimo, fetu jam ad debitam ac totalem perfectionem deducto. Ex quibus eliciamus primo, quod nihil operatur septenarius numerus in hoc casu, sed sola fetus perfectio aut imperfectio, licet sciam, & in nono & decimo terminis, utpote nascendi naturalibus, hunc septenarium numerum Hippocratem, & cum eo cæteros omnes effinxisse, numeris, prout libuit, & magis ad rem suam faciebat, inter se combinatis ac divisis.

24 Eliciamus secundo, quod quemadmodum in motibus factis ante humorum perfectam concoctionem etiam in die critica patris, non ipsa natura per se libere agens, sed & morbus cooperatur, qui naturam citius, quam debeat ad movendum extimulat, sic & in partibus, qui ante perfectam fetus abolitionem eveniunt (quam abolitionem non ante nonum vel decimum advenire jam probavi) semper morbificam causam irrepisse, & Naturam non nisi coactam fetum in lucem emisisse. Esse vero septimestrium perfectionem non absolutam, docet *Hipp. in libro de Nat. Puer. cum septimum mensis*

sem initium perfectionis fetus afferre dixerit, non est autem absoluta perfectio tunc, cum in initio est. unde apparet septimestres imperfectos esse, respectivo ad alios, cum principium solummodo perfectionis, non vero totalem perfectionem adepti fuerint.

34 Denuo igitur hæc reiteremus. dico, quod Natura non intendit, hominem in septimo debere nasci, & quod, si aliquando illud eveniat, à morbifica causa est, atque ea de re septimestrem difficulter, & raro esse vitalem, cum ante tempus, & per vim in lucem progrediatur.

Instabis tamen, dicens: Quam ratione fieri potest ut septimestris præter naturæ intentionem nascatur, & tamen aliquando vivat, cum satis notum illud sit, Natura repugnante omnia irrita. num potest aliquod animal contra Naturæ legem ac dispositionem vivere?

36 Respondeo, quod si universalem Naturam respicias, penes quam fuit originaria illa dispositio, ut hoc animal nono, illud quinto, aliud sexto mense nascatur, hoc non nisi per accidens est: nam hæc universalis Natura in pluribus regulatur, ea vero, quæ in particularibus eveniunt extra ordinem ab ea determinatum, per accidens eveniunt. licet ergo septimestris ob id vitalis non sit, tamen per accidens aliquando vivit; quando vero dicitur, Natura repugnante omnia irrita, hoc de Natura prout in particularibus subjicitur, intelligitur, non ut universalis causa est. nam quoad particularem Naturam septimestris fetus pertinere, si fortia principia, ac vegetum calorem fortius fuerit, tunc licet quoad universalis Naturæ legem vivere non deberet, quia ab ejus dispositione defecit, tamen sua ipsa peculiari natura adjuvante possibile est, ut vivat, quod tamen, ut dixi, respectu universalis per accidens est.

39 Sed instabis iterum, dicens: Nulla certa regula dari potest eorum, quæ per accidens eveniunt, at contra de termino septimestris in nascendo datur certa regula, quia ante hunc terminum nullus est vitalis, contra vero in hoc termino, quod quidem clarissime ostendit, septimestrem non per accidens, sed ex sua natura esse vitalem.

40 Respondeo eam regulam non esse omnino veram, nam & aliquando etiam in sexto, immo & in quinto mense nati vitales fuerunt, si doctis viris fidem habere volumus, ut probat *Augen. in libro de part. humano*, sed verum est, magis de raro vivere natos ante septimum, quam in septimo & octavo, quia non ante hos terminos per os nutririi possunt; at nullus vitalis nasci potest, qui per os non possit enutririi. *Gal. 15. de usu par. cap. 7.* In septimo vero quia jam per os nutririi potest, si, ut dixi, fortia principia fetus sit sortitus, ac vegetum calorem, licet cæteris conditionibus ad vitam certam traducendam necessariis destitatur, potest aliquando vivere, quamquam plurimum ex prædictarum conditionum defectu non vivit.

42 Sed remanet adhuc consultanda Averrois, Fracastorii, Valleriolæ, Bonaventuræ, Roderici à Castro, etiam aliorum ea sententia est, quæ inter humana femina quasdam differentias somniavit, dicens, quod quemadmodum in genere tritici aliud est, quod quatuor mensibus, aliud quod ferius, aliud quod maturius semen proferat, sic & inter humana femina aliud esse firmat, quod septimestres, alte-

rum, quod octimestres, tertium, quod nonimestres aut decimestres fetus procreet.

Nam præterquam quod hoc ipsum à natura esse oporteret, & non esse à Natura demonstrant supra adductæ rationes, hæc physicam quamdam commentationem esse, apparere potest ex sequentibus.

Primo etenim non declaratur, cur hæc proprietates magis in fiti femini humano, quam belluino, neque ullam ejus rei assignare possunt illi saltem apparentem rationem. Secundo querere possumus ab iis, num hæc proprietates in humano femine, sit occulta vel manifesta; si sit manifesta, jam patet, ex temperamentorum differentis illam originem duxisse; & hac ratione necessario quilibet eodem temperamento constans tales fetus deberet procreare, ut si, exempli gratia, dicas ex calido & sicco temperamento eam proprietatem in femine consurgere, ut septimestres generet, & ex frigido & humido, ut nascantur decimestres, omnes calidi & sicci septimestres, & omnes frigidi & humidissimi decimestres generare deberent; at vero tam ex calidis & siccis, quam ex frigidis & humidis, & septimestres, & octimestres & nonimestres, & decimestres generari in horas videmus, immo ex uno eodemque femine diversos fetus nasci.

Quod si ab occulta proprietate hoc habere humanum semen velis omni procul dubio, quod, nisi velis talem proprietatem cælitus in hunc virum, aut mulierem immisissam, ex parentis semine eam sortitum fuisse, contitendum, & quia nemo dat, quod non habet, *Plato in Alcibiad. primo, seu libr. de Natura humana*, facit pro Iureconsultis *1. Nemo plus Iuris. ff. de reg. Iuris. Malvul. Conf. 18. num. 19. vol. 1. Ruland. Conf. 92. num. 3. Tom. 2. Gratian. discept. For. cap. 730. num. 30.* necesse est etiam parentem ea proprietate fuisse dotatum, & sic de reliquis; nam in cæteris omnibus, quæ occultam aliquam proprietatem à natura habent, sic & non aliter evenire conspiciamus. Ex his ergo consequens esse videtur, ut solummodo quadam peculiare familia septimestres, nonnullæ octimestres, cæteræ nonimestres aut decimestres generarent, non vero promiscue una familia, immo unus idemque vir, aut mulier modo septimestrem, modo nonimestrem procrearet; hæc tamen familias nullibi terrarum unquam reperiri audivi, foras in Sibillia, vel alibi gentium eas familias extare vel ipse Averroes vidit, vel à muliercula illa sua vicina accepit, cui majora etiam misteria accepta referebar. Sed sit hæc proprietates solius individui, ut magis septimo, quam octavo aut nono filios procreet, cum ea, quæ insunt natura, insunt per se, & non per accidens (nam tale principium dicitur Natura) ita ut non possint esse, & abesse à subiecto, in quo sunt, hoc individuum, quod ea proprietate donatur, deberet semper septimestres generare, & tamen eundem virum eidem mulieri copulatum, aliquando septimestrem, aliquando octimestrem generare constat, plurimum vero nonimestrem, quomodo ergo talis proprietates à Natura esse dici potest?

Præterea proprietatem illam, quam in tritico inesse pro exemplo adducunt, etiam realiter ita se res habeat, quod unum celerius alio maturescat, tamen non tantum in tritico reperiri, quantum in solo, quod illud recipit, manifestum est: quia hoc ipsum triticum, quod sex mensibus in hoc solo

